

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet MYO

Adalet Programı
Adalet Meslek Etiği Dersleri

ÜNİTE IV

MESLEK ETİĞİ KAVRAMI, TÜRLERİ

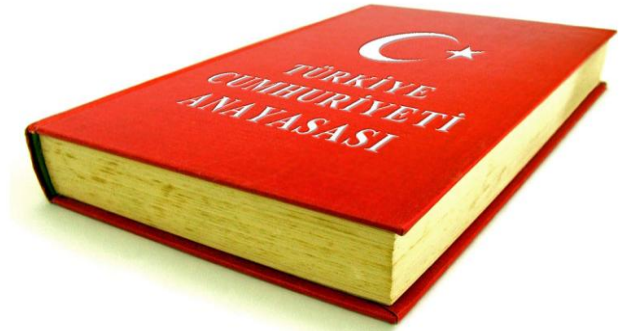
VE

ADALET MESLEK ETİĞİ

Adalet Meslek Etiğinin Hukuki Boyutu

Adalet Meslek Etiğinin Hukuki Boyutu

- Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 8 ve 10. maddelerinde dolaylı ve nakıs, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinde ise tam olarak düzenlenen «Adil Yargılanma Hakkı»ndan herkesin eşit biçimde yararlanmasını sağlamak ödevi
- T.C. Anayasası'nın 36. maddesinde düzenlenmiş olan «Hak Arama Özgürlüğü»nden herkesin eşit biçimde yararlanmasını sağlamak, bu özgürlüğün etkin biçimde kullanılmasını kolaylaştırmak ödevi

Adil Yargılanma Hakkı-1

- **Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi**
- **Madde 8-** Herkesin anayasa yada yasayla tanınmış temel haklarını çiğneyen eylemlere karşı yetkili ulusal mahkemeler eliyle etkin bir yargı yoluna başvurma hakkı vardır.
- **Madde 10-** Herkesin, hak ve yükümlülükleri belirlenirken ve kendisine bir suç yüklenirken, tam bir şekilde davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakça ve açık olarak görülmesini istemeye hakkı vardır.
- ***Yargı yolunun etkinliğinin sağlanması, davaların tarafsız bir mahkemede hakça ve açık görülmesi!***

Adil Yargılanma Hakkı-2

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

MADDE 6

Adil yargılanma hakkı

1. Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, kamuya açık olarak ve makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahiptir. Karar alenî olarak verilir. Ancak, demokratik bir toplum içinde ahlak, kamu düzeni veya ulusal güvenlik yararına, küçüklerin çıkarları veya bir davaya taraf olanların özel hayatlarının gizliliği gerektirdiğinde veyahut, aleniyetin adil yargılamaya zarar verebileceği kimi özel durumlarda ve mahkemece bunun kaçınılmaz olarak değerlendirildiği ölçüde, duruşma salonu tüm dava süresince veya kısmen basına ve dinleyicilere kapatılabilir.
2. Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılır.
3. Bir suç ile itham edilen herkes aşağıdaki asgari haklara sahiptir:
  - a) Kendisine karşı yöneltilen suçlamanın niteliği ve sebebinden en kısa sürede, anladığı bir dilde ve ayrıntılı olarak haberdar edilmek;
  - b) Savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak;
  - c) Kendisini bizzat savunmak veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanmak; eğer avukat tutmak için gerekli maddî olanaklardan yoksun ise ve adaletin yerine gelmesi için gerekli görüldüğünde, resen atanacak bir avukatın yardımından ücretsiz olarak yararlanabilmek;
  - d) İddia tanıklarını sorguya çekmek veya çektirmek, savunma tanıklarının da iddia tanıklarıyla aynı koşullar altında davet edilmelerinin ve dinlenmelerinin sağlanmasını istemek;
  - e) Mahkemede kullanılan dili anlamadığı veya konuşamadığı takdirde bir tercümanın yardımından ücretsiz olarak yararlanmak.

- ***Davaların tarafsız biçimde ve makul bir süre içinde görülmesi!***

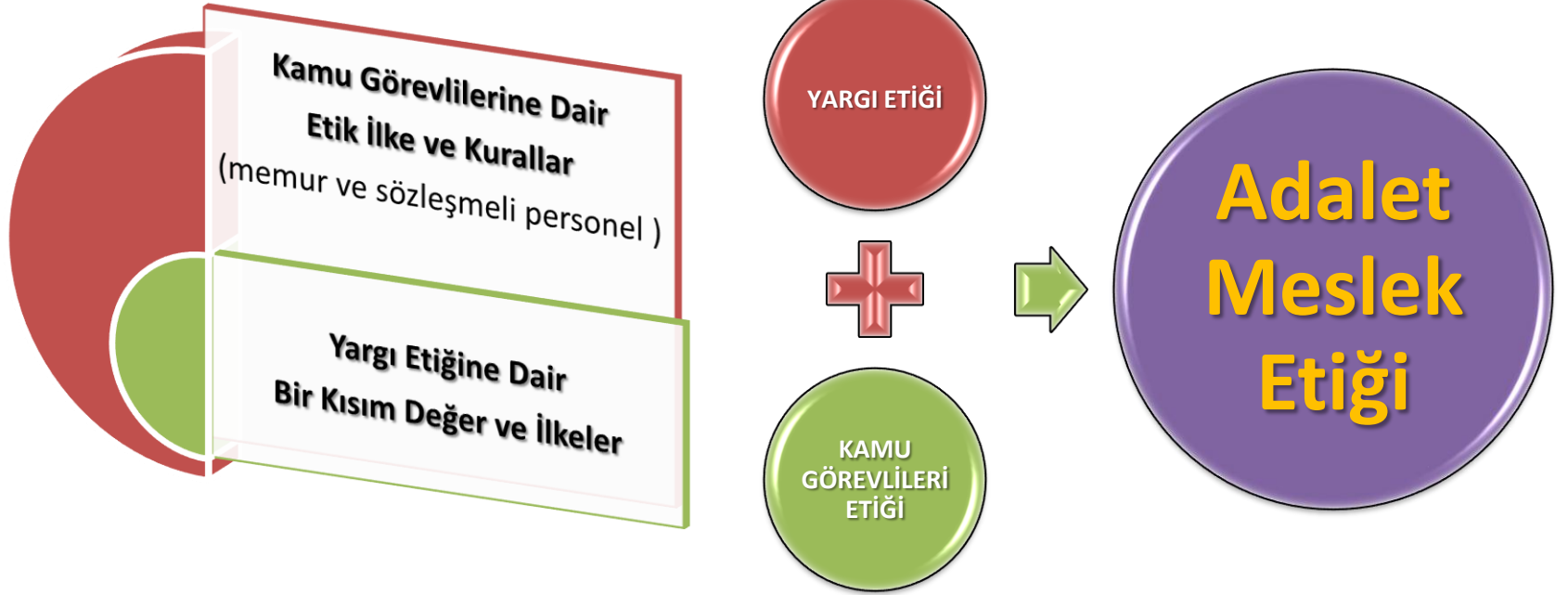
Hak Arama Özgürlüğü

- **A. Hak arama hürriyeti**
- **MADDE 36-** Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.
- Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.
- ***Yargı mercileri nezdinde iddia ve savunma ile adil yargılanma haklarının kullanımına destek olma, görev ve yetkisi içindeki davalara bakmaktan kaçınmama, bu davaların etkin biçimde sonuçlanmasına yardım etme!***

Kamu Kesiminde İstihdam Edilen Yardımcı Mesleki Personel İçin Adalet Meslek Etiği

Adalet Meslek Etiğine Dahil Yargı Etiği Değer ve İlkeleri

- Bangalor Yargı Etiği İlkeleri'nden yardımcı adalet personeli hakkında da uygulanabilir olanlar şunlardır:

TARAFSIZLIK

DOĞRULUK
ve
TUTARLILIK

DÜRÜSTLÜK

EŞİTLİK

EHLİYET VE
LİYAKAT

Kamu Görevlileri Etik Değer ve İlkeleri

- Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından çıkarılan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'de kamu görevlilerinin uymak zorunda oldukları etik davranış ilkeleri düzenlenmiştir.
  - “Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” Tavsiye Kararı uyarınca belirlenmiş olan bu 18 adet gerek ve ilke aşağıdaki gibidir:
1. Görevin yerine getirilmesinde kamu hizmeti bilinci ile hareket etmek,
  2. Halka hizmet bilinci ile görev yapmak,
  3. Hizmet standartlarına uymak,
  4. Görevi yerine getirirken amaç ve misyona bağlı kalmak,
  5. Görevini dürüst ve tarafsız biçimde ifa etmek,
  6. Görevini yerine getirirken saygınlık ve güveni korumak,
  7. Vatandaşlara karşı nazik ve saygılı davranmak,
  8. Suç oluşturan veya etik davranış ilkelerine aykırı tutum ve davranışları yetkili makamlara bildirmek,
  9. Görevini yaparken her türlü çıkar çatışmasından kaçınmak,
  10. Görev ve yetkilerini menfaat sağlamak amacıyla kullanmamak,
  11. Hediye alma yasağı kapsamındaki hediyeleri almamak ve bu yasağın kapsamında bir menfaat sağlamamak,
  12. Kamu mallarını etik kurallara uygun olarak kullanmak,
  13. Görevinde savurganlıktan kaçınmak,
  14. Kurumunu bağlayıcı açıklamalarda ve gerçek dışı beyanlarda bulunmamak,
  15. Yasal bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmek ve kamu görevinin gerekli kıldığı saydamlık ve katılımcılığı sağlamak,
  16. Yöneticiler açısından hesap verme sorumluluğunu taşımak,
  17. Eski kamu görevlileriyle ilişkilerde etik kurallara uymak
  18. Mal bildiriminde bulunmak

Ders sonu

**iyi
haftalar!**

